

Nepartinis darbininkų laikraštis
Semanaario Lithuano Independente

PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoj Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 205000

Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Moóca, 424

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanaario Lithuano Independente

Leidžia ir Redaguoja

A. DUTKUS

Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moóca, 424

7-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1936 m. Spalio — Outubro 24 d.

№ 43 (330)

Italija ir Vokietija pripažins Burgos vyriausybę

Studentija prieš fašizmą

Spalio 20 d. Rio de Janeiro universitete studentai surėngė paminėjimą Brazilijos respublikos kūrėjui Benjamin Constant. Studentai savo kalbose daugiausia smerkė fašistinį judėjimą ir ragino visus kovoti už demokratijos idealus ir eiti Benjamin Constant pėdomis. Dėl tokių kalbų, dalyvavusieji paminėjime fašistai sukėlė didelį triukšmą ir net norėjo užpulti generolą Manoel Rabello, kuris irgi smerkia fašistus.

Komunistų areštai

Komunistų areštai dar vis įvyksta kaikuriose Brazilijos vietose, bet jau nebedaug. Šiomis dienomis iš Rio Grande do Norte tapo atgabenti laivu į Rio keli komunistai, kurie ten varė komunistinę propagandą.

Didelė audra Vokietijoje

Šiomis dienomis šiaurinės Vokietijos dalyje įvyko labai didelė audra, kuri pridarė be galo daug nuostolių. Paskandinta liko keli kaimai. Tokios baisios audros žmonės nepamena kada būtų būvusi.

São Paulo gubernatorius prieš integralizmą

S. Paulo gubernatorius Armando Salles de Oliveira savo kalboje pereinam sekmdienį pareiškė, kad ne tik S. Paulas, bet visi Brazilijos estada turi kovoti tiek prieš komunizmą, lygiai taip pat ir prieš integralizmą, nes tie du judėjimai esą griauina Brazilijos liberalinės demokratijos pamatus.

Dancige uždaryti socialdemokratai

Laisvame Dancigo mieste tapo uždaryta socialdemokratų partija ir daugelis socialistų patraukta teismam neva už ginklų laikymą. Socialistai pareiškė, kad „rasti“ pas juos ginklai yra pačios žvalgybos, o ne jų.

Didelis žemės drebėjimas Italijoje

Pereitą pirmadienį didelę Italijos dalį sukrėtė smarkus žemės drebėjimas ir padarė labai daug žmonių nuostolių. Vienoje tik Belluno provincijoje sugriauta 150 namų. Žmonių taip pat yra užmuštų. Jeigu tikėti, kaip kunigai sako, kad žemės drebėjimas yra didvo bausmė, tai įdomu būtų žinoti už ką dievas baudžia Italiją, kurioje gyvena net pats šventas tėvas?

Italai su abisiniais mušasi

Iš Adis Abebo praneša, kad Džibasire kalnuose įvyko smarkus susirėmimas abisinių kariuomenės su italais. Mūšys tęsėsi 5 valandas. Abisiniai turėjo paskutinio modelio ginklus. Italai sako, kad jie abisinus sumušė ir atėmė iš jų ginklus.

Nuskendo olandų laivas

Olandijos laivas „Wander“ nuskendo netoli Javos salos. Laive buvo 250 keleivių. Dalis keleivių pasisekė išgelbėti, bet daug jų prigėrė.

Paslaptingi gaisrai Lietuvoje

Fasistų karinės jėgos Europoje

Ispanijos vyriausybė mirs Madride, bet nepasiduos

Iš patuodamų pas mus žinių apie Ispanijos naminį karą, matosi, kad sukilėliai jau pasirengę suduoti lemiamą smūgį Madridui ir esą dideliais šuoliais žengia į Madrido pušę. Esą karo pabaigą galima skaityti dienomis. Tačiau vienas sukilėlių atstovas vykdamas į Argentiną tartis dėl maisto užpirkimo, pareiškė, kad karas gali tęstis dar apie du mėnesius. Neturint žinių iš antros pusės, sunku suprasti to karo eigą. Vietiniai laikraščiai praneša, kad Vokietija, Italija ir Portugalija nelauksiančios karo pabaf-

gos ir kaip tik sukilėliai pasieks Madridą, jos pripažins sukilėlių vyriausybę. Italija taip pat žada pasitraukti iš „neutrulinės“ komisijos, kad pagelbėti sukilėliams. Madrido vyriausybė pareiškė United Press atstovui, kad vyriausybė iš Madrido nesitrauksianti, nors ir kažin kas būtų. Vyriausybė apturėjo labai daug visokių ginklų, kaip tankų, armotų ir k. Iš kur tie ginklai tapo atgabenti, niekas nežino. Sovietų Rusija dar vis siunčia Ispanijos žmonėms kovojantiems su sukilėliais maisto produktus. O Meksika siūlo net šiltų drabužių.

Gandai apie ministerių permainas Lietuvoje

Lietuvos valdžia manė nubovyti Lietuvos valstiečius su „seimo“ rinkimais. Bet kaip matosi, Lietuvos žmonės nėra tokie durni, kad nesuprastų to, kaip vyriausybė juos bovina. Lietuvos valstiečiai ir darbininkai pasiryžę ir toliau kovoti su valdžia už teises ir reikalauja teisingo Lietuvos seimo. Kaip laikraščiai praneša, kad toji kova vėl prasideda visoje Lietuvoje. Tos kovos išdavoje, vėl prasidėjo nuolatiniai gaisrai. Kovojantieji ūkininkai nepakuosianuosius baudžia ugnimi, o taip pat ir valdžios atstovų, kaip viršaičių, degina trobesius, jei ne atsikako nuo savo pareigų ar neprisi-

deda prie kovojančių žmonių. Laikraščiai rašo, kad Liudvinavo apylinkė viena naktį buvo net keli gaisrai. Taip pat tapo sudeginti Liudvinavo viršaičio visi trobesiai. Areštų banga apima visą Lietuvą, gaudomi aktyvesni ūkininkai ir sodinami kalėjimam. United Press žinių agentūra praneša, kad eina gandai Lietuvoje apie kairiųjų ministerių pakeitimus, ypač teisingumo ir vidaus reikalų ministerių. Tie gandai, žinoma, nebus be pagrindo ir dėl ūkininkų neramumų vidaus ir teisingumo ministeriai bus pakeisti. Kas Lietuvoje laimės, ar visa tauta, ar Smetonos klika, sunku pasakyti.

Fasistinės ir antifasistinės jėgos Europoje

Europoje dabar yra susidarę du frontai, dvi karinės jėgos: viena siekianti Europoj fašizmo, tai Vokietija ir Italija, kita antifasistinė, tai Sovietų Rusija ir Francija. Be šių pagrindinių dviejų viena kitai griežtai priešingų pusių, yra dar talkininkų kaip vienai, taip ir kitai pusei. Prie fasistinio fronto dedasi iš didžiųjų valstybių, neskaitant mažųjų, Japonija, o prie antifasistinio, gal būt Anglija. Šių dviejų frontų karinės jėgos yra pasiskirstę maždaug sekančiai: Vokietija, Italija ir Japonija turi kariuo-

menės 2,865,000 ir karo lėktuvų 10,400, o Sov. Rusija, Francija ir Anglija kariuomenės turi 2,067,000 ir karo lėktuvų 13,600. Be to, vienoje ir kitoje pusėje yra po kelis milijonus atsargos karių, kurie ištikus karui, bus pašaukti prie ginklo. Iš paduotų skaitlinių matosi, didesnę kariuomenę turi fašistų frontas, o antifasistai turi daugiau karo lėktuvų. Kilus karui kaip prie vienos taip ir prie kitos pusės pridedtų talkininkų daugiau, kurie šiandieną dar nežino kur būtų geriau dėtis.

Norvegijos parlamento rinkimai

Norvegijoje įvyksta parlamento rinkimai. Tikimasi, kad rinkimus laimės darbiečių partija (socialistai). Jau dvi vietas gavo daugiau, negu pernai turėjo. Manoma, kad dar laimės tris vietas. Pereitam parlamente darbiečiai turėjo daugumą.

Generolas Smigly — maršalas

Lenkijos vyriausias kariuomenės vadas generolas Rydz Smigly tapo perkeltas į maršalus. Maršalo titulas jam bus įteiktas lapkričio 10 d.

Latvija sumažino muitus

Latvijos vyriausybė sumažino muitus kairiųjų įvežamų maisto produktų, kaip kavos, ryžių, o taip pat ir tabako.

Saulės mūšio minėjimas

Lietuvoje buvo minėmas Saulės mūšys, kuris įvyko ties šiauriais 1236 metais rugsėjo mėn. 22 d. Šitame mūšyje Lietuvos kariuomenė smarkiai sumušė popiežiaus kryžiuočius, kurie apsikarstę kryžiais ir kitomis brostvo-

mis, ėjo, vardan Kristaus, plėsti ir žudyti Lietuvos ramių gyventojų.

Mirė žymus Lietuvos socialdemokratas

Iš Lietuvos laikraščiai praneša, kad važiuodamas per Varšuvą į Zakopaną gydytis, kelionėje mirė inžinierius Vaclovas Bielskis, senas Lietuvos socialdemokratų veikėjas ir buvęs visų Lietuvos seimų atstovas. Jis buvo 66 metų amžiaus. Bielskiaus kūnas laikinai palaidotas Varšuvoje, bet bus parvežtas Lietuvon.

Vilnius Kanadoje

Kanadoje, Ontario estade, yra miestelis vardu Vilnius. Šią miestelį įkūrė 1872 metais vilniečiai. Nors šitame miestely dabar dauguma gyventojų nelietuvių, bet miestelio vardas paliko.

Lenkija neturi kur dėti biedniuku

Lenkija ieško „rinkos“ išgabenti kur nors Afrikoj suskurdusius savo krašto beturčius žemdirbius, nes Lenkijoje jiems esą nėra nei darbo, nei duonos. O Lenkijoje didžiausi dvarai valdomi saujelės žmonių.

Vogė čekius iš laiškų

S. Paulo pašte susekta vagystės; tarnautojai darydavo „reviziją“ laiškuose ir išimdavo čekius. Pavogta apie 160:000\$. Šeši tarnautojai areštuoti.

Pabėgo iš sukilėlių nelaisvės

1000 Ispanijos valdžios gynėjų pabėgo iš sukilėlių belaisvės ir visai per Portugaliją, o paskui per Franciją, atvažiavo Valencijon. Šitie žmonės turėjo didelę laimę pasprukti iš sukilėlių rankų.

Ruošė sukilimą Kuboj

Kubos policija sulaukė 5 vyrus ir dvi moteris, kurie esą ruošė Kuboj sukilimą prieš Gomez valdžią.

Sukilimas Perū valstybėj

Ginkluota kariuomenės dalis buvo sukilusi prieš Perū vyriausybę tikslu pašalinti nuo valdžios prez. Penevides. Prie Santa Rosa miesto įvyko smarkūs susirėmimai. Sukilimas nepavyko.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

A. Mažeika, R. Baltrušaitis, J. Visockis, J. Genys, Iz. Gudynaitė, A. Makuška, J. Zakaravičius, K. Inkartas, P. Pivariūnas, J. Stankūnavičius, J. Brokertas, Ir. Gladkinas, M. Norkaitė—Petrauskienė, J. Jankauskas, F. Kaminskas, P. Grigaravičius, J. Vigelis, Grigulis, K. Tijunolytė, S. Šležas, J. Bliudžius, J. Juzėnas, K. Janušis, J. Polgrimas, R. Meilus, J. Žindulyis, J. Vaičiūnas, A. Kavaliauskas, P. Paškevičius, P. Žarkauskas, J. Tolutytė, Val. Jaruševičius, E. Miškinis.

Apžvalga

ŠTAI KUR ŠUO PAKASTAS

Kaip Argentinoje, Taip ir Brazilijoje lietuvių vardas stovėjo gana aukštai ir lietuvių buvo žiūrėta su didėle simpatija kaip į darbušius, ištvėringus ir sąžiningus darbininkus. Bet šiandieną yra visai kitaip. Į lietuvių pradėta žiūrėti abejingai, pradėta juo nebeapsitikėti, nuo jo šalintis.

Kiekvienas, kuris nesupranta tikros priežasties tos permainos, paklausia savęs: kodėl taip įvyko? Iki šiol, kurie šios permainos tikrą priežastį nenorėjo suprasti, kaltino išeiviją. Bet pagaliau ir tie suprato, kad čia ne išeivija kalta, bet maža saujelė „dūšių perekupėikų“ sugriovė pasitikėjimą lietuviams svetimšalių akyse.

Vienas tokis, labai skeptiškai žiūrėjęs į išeivių skundus, yra keliauninkas M. Šalčius. Bet kaip jis pateko į rankas „dūšių perekupėikų“, pripažįsta jau ir jis išeivijos balsu.

M. Šalčius savo laikrašty „Išvien“ 2 nr. rašo kodėl lietuviai pradėta nepažinti. Jis sako:

„O tai todėl, kad lietuvių išeivio vardą apmėižė saujelė žmonių, įvedus jį į vaidų dumblyną, klaidinančių savo skundais vietos įstaigas, Kauną ir kitas lietuvių kolonijas, kitataučius...“

Taigi, ponas Šalčius, Lietuvos litais gastroliuojanti saujelė žmonių nužemino lietuvių vardą su visokiais nepamatuotais skundais po policijos nuovadas ir šiandieną lietuvių jau visi kratosi.

Bet Šalčius apie tai visai kitaip nukalbėdavo, kuomet Brazilijos lietuvių jam skųsdavosi, kad mūsškie „patriotų“ saujelė ėda koloniją su skundais. Jis tada sakydavo: „Nerasykite nieko prieš juos, tada jūsų niekas policijai neįdavinės“.

Pagyveno ilgesnį laiką, įsitikino ir Šalčius, kad visų niekšysčių šaltinis Pietų Amerikos lietuvių kolonijose yra — saujelė gastrolierių, Lietuvos išdo eikvotojų, pasfadinusių save šimtaprocentiniais patriotais.

Taigi ir ponas Šalčius užuodė kur yra šuo pakastas ir dėl ko kolonijos taip nusistačiusios prieš Lietuvos pinigais apmokamus šnipelius.

NEGUDRUS MASKARADININKAI

Nuduoto tautiškumo maskaradininkai ir lietuviškumo čempionai, kurie prisidengę maskomis demonstruoja kelintus metus mūsų koloniją, gerokai gavo per kailį nuo kun. Ragažinsko.

Mes esame nesykį rašę, kad tautiški lito peniukšliai yra todėl „tautiški“, kad jie gauna iš Lietuvos litų. Tai patį pastebėjo ir neseniai atvykęs į S. Paulo kun. Ragažinskas ir savo „Šviesoje“ rašo:

„Suktos retikros, nors ir gudria! maskuojamos intencijos, vis vien išėina aikštėn...“

O kadangi tie suktūs maskaradininkai visur ir visada save vadina „tautiškiausiais“ ir „lietuviškiausiais“, tai kun. Ragažinskas ir čia duoda teisingą pastabą.

„Tautiškumas, ar lietuviškumas vien negali būti organizavimosi pagrindas. Lietuviškumas, ar tautiškumas, kaip toks pritinka visiems lietuviams. Ir katalikui ir socialistui, protestonui, ar laisvamanui.“

Tai yra teisinga. Tačiau tos tiesos nenori pripažinti suktūs gastrolieriai, kurie savo intencijas maskuoja gaunama litų porcija. O kas pakelia prieš tuos maskaradininkus balsą, jie apšaukia tokius išgamomis ir kitokiais vardais.

DRAUGIJOS „LIETUVA“ DEŠIMT-METIS

Argentinoje lietuviai turi didelę pašalpinę organizaciją „Lietuva“, kuri spalio mėnesį minėjo dešimties metų gyvavimo sukaktuves. Draugija „Lietuva“ yra rimčiausia Argentinos lietuvių organizacija.

Kumščio vienybė

S. Paulo lietuvių tautiškai—katalikiškam fronte vėl „Lozorius giesmės“ giedamos apie vienybę. To fronto vadai ir vadukai vėl linksnuoja vienybės žodį, skųsdamiesi, kad pas juos nėra vienybės. Jie vėl pradeda rekomenduoti vieni kitiems kelius į vienybę, nes esą vieningam jų frontui esant lengviau galės terorizuoti koloniją.

Mums išeiviams jų skundai dėl nešamos tarp jų vienybės, nei kiek neįdomūs. Užtenka mum to, kad tarp išeivių yra solidarumas. O kad tarp tautiškai—katalikiškų vadukų nėra vienybės, tai dėl to mums galva neprivalo skaudėti. Ir neskauda. Nes litais apmokami vadukai vienybės ieško ne su kolonija, ne jos naudai, o tam, kad dar geriau užtikrinti savo pozicijas Lietuvos valstybės pinigų eikvojime.

Bet tas jiems irgi nesiseka. Kur tik jie susirenka svarstyti tos vienybės reikalą, visuomet išėina muštynės. Štai

spalio 18 d. „lietuviškose namuose“ posėdžiaudami tautiškai katalikiški atstovai pradžioje išsivadino vieni kitus tik tautos išgamomis, o paskui jau pradėjo judėti kroselai, stalai, rašalynės ir lietsargiai.

Tas mūsų išeivių, žinoma, neliečia, vadukai tesikumščiuoja sau už litų porcijas, bet svarbu tas, kad jų fronte visuomet ir visada dominuoja kumštis. Mes tai pabrėžiame dėl to, kad žinotų ir nenukentėtų nuo tautiško kumščio, kad išeivių organizacijos nepasiduotų „lietuviškų namų“ vadukų įtakai.

Didesnės gėdos negali būti kolonijoj, kaip „liet. namai“, dėl to išeivių organizacijoms prie jų kumščio vienybės prisidėjimas reikėtų — pasiimti ant savęs tą gėdą.

Taigi išeiviai turi būti atsargūs su kumščio patriotais ir jų vienybe.

A. V.

«Prisikėlimo baznycia» Lietuvoj

Šių metų birželio mėnesį Kaune pradėta statyti Romos popiežiui garbinti baznyčia, kuri bus vadinama „Prisikėlimo baznyčia“, nes ji skiriama kaip paminklas lietuvių tautos prisikėlimui.

Nors išties tai yra istorijos išjuokimas, nes lietuvių tautą prikėlė ne baznyčia, (baznyčia buvo mus palaidojusi), bet dabartiniu laiku šventoj Lietuvoj viskas darosi atbulai. Lietuvos ukininkai skursta, negali užsimokėti užkrautų jiems mokesčių, neturi iš ko malkų nusipirkti, o Kaune statomos baznyčios, kurių ir taip jau ėda perdaug.

Vietoj pataisyti supuvusius tiltus, praversti ukininkams geresnius keltus arba sumažinti jiems mokesčius, statoma „Prisikėlimo Baznyčia“.

Pamatus tam viduramžių paminklui padėjo buvęs Kaune 1934 metais tarptautinis klerikalų suvažiavimas, „eucharistiniu kongresu“ vadinamas, o dabar jau statomos sienos. Kasdieną į baznyčios sienas sumurijama apie 18,000 plytų, kurias pristato trys plytinės. Šįmet numatomos baigti baznyčios sienos, o kitų metų pavasarį bus dedamas tinkas ir baigiami kiti statybos darbai. Viena plyta su įmurijimu kaštuoja 10 centų.

Patį „Prisikėlimo Baznyčia“ domiuos visam Kaunui ir jo apylinkėms. Ji statoma Žaliakalne kalne, netoli turgavietės, bus 70 metrų aukščio ir tiek pat ilgio. Baznyčios bokštas bus apie 60 metrų aukščio.

Baznyčioje bus įrengti patys didžiausieji ir brangiausiai vargonai. Baznyčios pagrindyje bus įrengta lai-

dojimo vieta „žymiesiems tautos vyrams“, baznyčios fundatoriams ir kitiems. Baznyčios šventorius bus išklotas plytelėmis ir išpuoštas gėlėmis.

Kai baznyčia bus baigta statyti, dabartinė Žaliakalnio turgavietė bus iškelta, o jos vieton bus įrengtas sodelis. Baznyčia galės sutalpinti apie 5,000 žmonių. Bokšto viršūnėje bus įrengta kopytėlė su altoriumi ir vargonėliais. Baznyčios pamatai ties durimis ir laiptais bus iš granito.

Baznyčios statybos darbus vykdo tam tikras komitetas, kurio garbės pirmininku yra Smetona.

Toji baznyčia be galo daug kaštuos, o tie pinigai bus surinkti iš Lietuvos vargšų.

Šiandieną Lietuvai reikia kitokio prisikėlimo paminklo, būtent: ligoninių, prieglaudų, tiltų, gerų kelių, mokslo įstaigų. Tačiau vietoj to, kad ištraukti Lietuvą iš tamsybės, iš purvo, iš ligų ir visokių nesvarumų, tai statoma baznyčia.

Anti-fašistinės demonstracijos

Rio de Janeiro universiteto studentai suruošė anti-fašistines demonstracijas ir išplatino daug atsisaukimų, kuriuose reikalauja, kad valžia uždarytų integralistų organizacijas kaip anti-demokratines ir kad pasodintų kalėjiman intregalistų vada Plinio Salgado.

Pries intregalistus yra nusistatę ir kairurie parlamento atstovai, o taip pat ir kariškiai, kaip gen. Manoel Rabello.

SPIC IMIGRACIJA is EUROPOS IR kitų krastų

Turim leidimą įvežti Brazilijon gimines ir žemdirbius su užstatu ir be užstato. Patarnavimas skubus ir sąžiningas. Mokėstis

MENESINIAM IŠSIMOKEJIMUI

Laivakortės iš visų pasaulio uostų specialiomis kelionės sąlygomis.

Zemės sklypai ir statybai medžiaga

São Paulo priemiesty parduodami žemės sklypai namams statyti ir visa statybinė medžiaga, viskas išsimokėjimui ant 100 mėnesių su 10% įnašu

Soc. Paulista de Imigração e Colonização

Rua 3 de Dezembro, 48 — 3° aukš. salės 11 ir 12 — S. Paulo

ZINIOS IS LIETUVOS

Degtukų suvartojimas nekyla

Įvedus mokesį už žiebiamašias mašinėles, degtukų sindikatas manė, kad pakils krašte degtukų suvartojimas. Tačiau leidimų žiebi. mašinėlėms laikyti esą išduoda apie 500, o degtukų suvartojimas nepakyla. Sindikatas patikrino sandėliuose laikomas degtukų atsargas ir paaiškėjo, kad atsargos dar didelės ir sindikatas fabrikus negalys kol kas leisti dirbti. (Degtukų fabrikai stovi nuo pavasario).

Klaipėda stato laivus Vokietijai

Viena vokiečių prekybos bendrovė su Lineenau laivų fabriku Klaipėdoje padarė sutartį pastatyti keletą laivų. Sakytoji firma tai pačiai bendrovei du laivus jau yra pastatiusi.

10 metų kalėjimo už priklausymą komunistams

KAUNAS. — Kariuomenės teismas svarstė Juozo Gvildžio ir Etos Videlevskytės bylą.

Savo laiku pas J. Gvildį, Kaune, buvo rasta ratatoriaus ir 4,000 komunistinių proklamacijų. Nustatyta, kad Gvildžio bendrininkė buvo Videlevskytė. Ji buvo sulauktyta su porfelium, kuriame rasta 700 proklamacijų.

Abu buvo patraukti teismo atsakomybėn už priklausymą komunistų partijai ir laikymą nelegalios literatūros.

Kariuomenės teismas abu pripažino kaltais. Gvildys gavo 10 metų, o Videlevskytė — 4 metus s. d. kalėjimo

Amerikos žydas nustebino Rokiškį savo turtingumu

Šiomis dienomis Rokiškįn buvo atsilankęs iš Amerikos žydas Šapira, kuris visiems pažįstamiems ir giminiams buvęs nepaprastai duosnus. Į stotį Šapirą palydėjusi didelė minia žydų. Ir stoty, pro vagono langą, kol traukinys pradėjęs eiti, Šapira vis bėręs į palydėtojų pinigus.

Į Biržus siunčia inteligentus bedarbius.

Iš Kauno į Biržų apekrities savivaldybę dūrėti atvyksta inteligentų bedarbių: paneles baigusios gimnaziją ir vyrų. Pažymėtina, kad jau nuo senai yra inteligentų bedarbių ir nesupranta, kodėl jie negauna darbo.

Trečiųjų teismas tarp Lietuvos ir Vokietijos

Teko patirti, kad netrukus bus susauktas trečiųjų teismas tarp Lietuvos ir Vokietijos ginčytiniams optacijos klausimams išspręsti. Tarp kitų bus sprendžiamas Brindlingerio ir Šreibererio bylos.

Vienas teisėjas bus pakviestas iš Šveicarijos.

Sakytus optacijos klausimus jau svarstė mišri komisija, bet ji nepriėjo jokio susitarimo.

Janulis nubaustas

Janulio ir kitų byloje už pasisavinimą valdiškų pinigų, Kauno apyg. teismas nuteisė: Vaškevičienę 15 m. s. d. kal., Janulį — 12 m., Chomskį — 8 m. Dar du bendrininkai nubausti po vienerius metus paprastojo kalėjimo. Iš nuteistųjų valstybės lždui priteista 197.362 lt. ir 30 ct.

Gaisras Daugailiuose

Rugpjūčio mėn. 27 d. apie 4 val. po pietų staiga suliepsnojo Ad. Kinsos gyy. trioba. Nelaimė gresė ir visai arti esančiai pašto įstaigai. Tačiau gaisras laimingai buvo likviduotas. Gaisro priežastis — bloga krosnis, Namų buyo apdraustas.

Ar Europa gali kariauti? KADA BUS PASAULIO GALAS

(Tęsa iš 42 nr.)

Laikraščiuose dažnai kalbama apie busimąjį karą. Sakoma, kad fašistų Vokietija visais garais ruošiasi prie tokio karo. Taip pat ir fašistų Italija.

Galimas daiktas. Bet karui ruošiasi ne tik Vokietija ir Italija. Ruošiasi ir kitos valstybės.

Mus tačiaus domina kitas dalykas: ar Vokietija ir Italija turi galimybės karą laimėti, jei šis kiek ilgiau prasitęstų?

[Šį klausimą gana vykusiai atsako New Yorko liberalų savaitraštis "Nation". To laikraščio bendradarbis Maxwell Stewart duoda itin charakteringų skaitlinių, kurios rodo, kad Vokietija ir Italija neturi galimybės kiek ilgiau kariauti. Jom stoka maisto ir visos eilės tų medžiagų, kurios yra būtina reikalingos vedimui ir laimėjimui karo. Tokia Italija, pavyzdžiui, tik vargais—negalais laimėjo su Etiopija. Nors sankcijos, kurlas buvo paskelbus Tautų Sąjunga, tik iš dalies vykdyta— Italija turėjo didžiausių nuostolių.

Karui laimėti reikia ne tik fabriku— dar labiau reikia ir žaliavų. Žaliavomis geriausiai aprūpintos Sovietų Sąjunga ir Francija. Pirmoji jau turi ir fabriku, bet ji dar neturi geležinkelį.

Vokietija ir Italija galėtų laimėti

"trumpą karą". Bet ir 1914 metais juk manyta, kad karas bus trumpas. O jis tęsėsi virš keturis metus.

Laimėjimui busimojo karo Vokietija ir Italija ruošiasi kltu budu. Jos bando fašizuoti kitas valstybes— pavyzdžiui Ispaniją. Ispanijos fašistų laimėjimas tikrenybė bus Mussolinio ir Hitlerio laimėjimas. Visiems juk aišku, kad tuomet susilpnėtų ar net fašizuotųsi ir Francija. Tuomet Hitleris gal ir pajęgtų nugalėt Sovietų Sąjungą— vakarų fronte jam nebegręstų pavojus; jisai galėtų aprūpint maistu ne tik savo armijas, bet ir pačią Vokietiją. Paskui, žinoma, ta paties likimo susilauktų ir Francija.

Taigi, karo ištroškę Europos valdovai labai gerai žino, kad jiems kariauti bus sunku. Tai kas, kad jie turi prisigamynę daugybę moderniausių ginklų, bet pas juos nėra maisto. O alkana armija, kad ir labai gerai apginkluota, negi gali ilgai kariauti nevalgiusi.

Dėl to dabar Europoj pradėdamos vesti na jas karo būklas— fašizavimo karas. Nuo to Europai pavojus irgi didelis, tačiau, europinė demokratiija lyg tyčia, rodo didžiausio ligotumo žymių. Ji leido perblokti Etiopiją. Dabar kas nors panašaus dedasi ir Ispanijoje.

N. G.

Audros padarė daug nuostolių Lietuvos ūkininkams

Šiais metais nuo ledų ir audrų mūsų krašto ūkininkai žymiai daugiau nukentėjo, negu kitais metais. Audros ir ledai palietė beveik visus rajonus, o daugiausia— Šiaurės Lietuvos rajoną.

Padarytiems nuostoliams apskaičiuoti vietose buvo sudarytos komisijos. Jų sudėtin įėjo Žemės ūkio Rūmų agronomai ir savivaldybių atstovai. Komisijos apžiūrėjo audrų ir ledų paliestus plotus, nustatė nuostolių dydį ir surašė atitinkamus aktus.

Iš surašytų aktų matyti, kad daugiausia audrų ir ledų yra padaryta nuostolių Šiaulių apskrityje ūkininkams. Ten audros ir ledai vien Joniškio, Skaisgirio, Kriukų, Radviliškio ir Šiaulėnų valsčiuose palietė didžiulius paeilių plotus, būtent 2363 ha žiemkenčių ir 3873 ha vasarotojų; iš viso nuostolių yra padaryta už 647.435 litus. Kitose apskrityse padaryta nuostolių mažiau, tačiau tie nuostoliai palygina-

mai taip pat dideli. Pav. Mariampolės apskrityje audros palietė 1417 ha žiemkenčių ir 1597 ha vasarotojų, padarydamos už 228.655 lt. nuostolių. Mažeikių apskrityje— 748 ha žiemkenčių ir 1029 ha vasarotojų; nuostolių— 185.425 lt. Zarasų apskrityje— 461 ha žiemkenčių ir 1021 ha vasarotojų; nuostolių— 147.365 lt. Utenos apskrityje— 313 ha žiemkenčių ir 669 ha vasarotojų; nuostolių— 104.935 lt. Kauno, Alytaus ir Biržų apskrityse nuostolių padaryta mažiau, kaip po 100.000 litų, o Ukmergės, Kretingos, Seinų, Rokiškio, Sakių, Panevėžio, Kėdainių, Raseinių, Trakų ir Vilkaviškio apskrityse mažiau, kaip po 50.000 litų. Viso 18 apskričių audros ir ledai palietė apie 8.000 ha vasarotojų. Nuostolių padaryta per 2 milijonų litų.

Be to, audros sugriovė daug trobesių, kurių vertė pagal įkainavimo aktus siekia 139.480 litų, o šiaulių apskričiai tų nuostolių, tenka 135.790.

MARIJAMPOLIETIS LIETUVIS ŽUVO ISPANIJOS KOVOSE

MARIJAMPOLĖ.— Marijampolėje gyvenanti El. Valaitienė gavo laišką iš Pietų Francijos, rašytą Petronio. Tame laiške rašoma, kad laiško autorius buvęs draugas Kosto Valaičio, kuris laudamasis vyriausybės kariuomenės eilėse nuo sukilėlių kulkos žuvęs. Mat, Petronis irgi kovojo vyriausybės kariuomenės eilėse drauge su Valaičiu, o paskui pabėgęs į Franciją, iš kur ir laišką savo draugo motinai parašęs. Petronis su Valaičiu kariavę Barcelonoje, Kartagenoje, ir Malagoje, kol pakliuvę į šiaurės frontą ir čia Valaitis žuvęs.

Valaitis Ispanijon atvažiavęs bene 1924 m. ir dirbęs viename uoste prie laivų iškrovimo. Jis susituokė su ispane ir sulaukė trejeto vaikų. Velionis buvęs gabus karys ir vadovavęs 40-ties žmonių karių grupei.

Daugelis marijampoliečių Valaitį pažįsta ir atsimena, kai jis dar vaidino spektakliuose. Velionis motina gyvena skurdžiai, o dabar prispausta sielvartos verkia, kad jos sunus žuvo nuo Ispanų sukilėlių kulkos.

Antra Tauragės "Maisto" byla
Šiaulių apygardos teismo prokuroras Petkevičius (tas pats, kuris surašė kaltinamąjį aktą Jonui Lapėnui ir kaltino didelėje "Maisto" byloje), jau rašo kaltinamąjį aktą antroje Tauragės "Maisto" skerdyklos byloje.
Sioj byloj už įvairius nusizėngimus, pasisavinimus, kyšius ir t. t. kaltinami buvęs Tauragės "Maisto" skerdyklos mechanikas Rutkauskas, ir Tauragės pirkliai Gitkinas, Kacas ir Benjaminavičius.
Kaltinamasis aktas dar šį mėnesį bus perduotas Šiaulių apygardos teismui ir antroji Tauragės byla bus dar šiomet iki Kalėdų sprendžiama Šiaulių teisme.

50 žydų į Palestiną
KAUNAS, rugs. 2— Vakar į Palestiną išvyko 50 partija žydų iš 50 žmonių.

Manoma, kad dabar buvo paskutinė partija, nes daugiau žydų į Palestiną keltinama nebeįsileisti.

Labai retas jų nukrinta ant žemės paviršiaus kietame pavidale. Ir tik labai išimtinais ir retais atsitikimais nukrinta jie tiek dideli, kad padarytų bent kiek didesnės žalos ir tai ne visai mūsų žemei, o tik tai vietai, kurioj jie nukrito. Pavyzdžiui, senai prieš karą Rusijos Sibire kartą nukrito labai didelis meteoras ir išlaužė nemažą plotą miško, bet šiaip didesnės žalos niekam nepadarė ir pasaulio galo dėl to neįvyko.

Na, tai kas gi pasaulio galą gali padaryti? Pasaulio galo pavojus mūsų žemei grėsia iš mėnulio.

Mėnulis, kaip žinoma, yra mūsų žemės palydovas, kurį mūsų žemės jėga dar prieš daugelį milijonų metų išmetė iš savęs į erdvę. Nuo to laiko mėnulis sukasi aplink žemę, bet jis sukasi aplink ją ne ratu, o spyruoklės pavyzdžiu, arba— aiškiau— kaip adata ant patefono plokštelės. Šiuo metu mėnulis sukasi ne žemės link, o priešinga kryptimi, nuo jos toldamas. Tačiau, pasiekęs tam tikros padėties, jis grįš atgal ir ims artėti prie žemės. Astronomijos mokslo duomenimis jau yra išaiškinta ir nustatyta, kad visi dangaus kūnai grįžta į savo centrą. Taigi galimas daiktas, kad ateis laikas, jog ir mėnulis grįš į savo centrą, t. y. į žemę, susidurs ir tada įvyks pasaulio galas.

Kada tas bus? Galima nenuogastauti, tas bus greitai, ne ryt, ne poryt, ne už šimto ir ne už tūkstantio metų. Tas truks dar milijonus

metų, todėl mes, mūsų vaikai ir mūsų vaikų vaikų dar gali gyventi ramūs ir be baimės.

Kai mėnulis bus nuo žemės dviem penktadaliais savo dabartinio atstumo, žemėj prasidės dideli ir baisūs potvyniai, ugaikalnių išsiveržimai, žemės drebėjimai, nes visų šių stichinių nelaimių priežastim bus artumas mėnulio traukiamos jėgos, kuri smarkiau veiks žemę ir jos sąlygas. Galutinė katastrofa, t. y. pasaulio galas įvyks, kai mėnulis prisitartins prie žemės per 25-30.000 kilometrų. Tada taip įkais žemės atmosfera, jog to negalės pergyventi joks gyvis ir gyvasis pasaulis žus, o mūsų žemė vel pavirs į tai, kuo ji buvo prieš milijonus metų, t. y. karšta skystos medžiagos masa.

Ar tai bus pirmas pasaulio galas? Vargu. Rėmfantais duomenimis mokslas, kuris tiria žemės kilmę ir jos evoliucija, reikia manyti, kad mūsų žemė jas ne vieną tokį "pasaulio galą" yra turėjusi, tik, žinoma, aiškiai to nustatyti negalima, nes žmogaus žinios netoli tesiekia, bet daugelis mokslo tyrimo ir stebėjimo rezultatų leidžia beveik tvirtinti, kad taip iš tikrųjų buvo. Legendos apie išnykusius pasaulius, apie nugrimzdusią po vandenynu Atlantidu vargū bėra visiškai tuščios. Jos gal būt, kaip tik ir yra vieninteliais ir paskutiniais liudininkais kadaiše pasaulį ištikusios baisios katastrofos, kuri, gal būt, ir nesunaikino mūsų žemę visiškai, bet už tatau smarkiai ir iš pagrindu pakeitė jos veidą. Bet žinoma, apie tai tik spėlioti, galima.

P. K.

KODĖL ARABAI MUŠA ŽYDUS "ŠVENTOJE ŽEMĖJE?"

Jau kelintas mėnuo, kai Palestinoje vyksta smarkios kovos tarp arabų ir žydų. Arabai užpuldinėja žydus, žudo juos, degina trobesius ir t. t. Žydai besigindami nugalėbija vieną arabą. Neramumams didėjant, turėjo įsikisti anglai, kurie valdo Palestiną Tautų Sąjungos vardu. Anglai buvo priversti atsigabenti net ir daugiau savo kariuomenės.

Arabai skelbia, kad jie bružda prieš žydus. Anglai, norėdami nuraminti neramius arabus, buvo pradėję įsileisti Palestinon daugybę žydų iš viso pasaulio kraštų.

Atvažiavę Palestinon, žydai retai verčiasi prekyba, bet imasi dažniausiai žemės darbo. Kas gali, perkasi pats žemės, kitiems supirkinėja žemę iš arabų esąs Palestinoje Tautinis žydų Fondas.

Šitoks žydų veikimas labai nepatiko arabams, kurie suprato, kad žydai, supirkinėdami žemę, vis labiau tenai ekonomiškai įsitvirtina.

Todėl, arabai jau ne kartą yra surengę žydų skerdynes ir iš anglų valdžios reikalavo, kad ji apribotų žydų įvažiavimą Palestinon.

Iš visų tų kovų matosi, kad arabai turi dar kitokių siekimų, nes kitaip nepuotų ir nekovoatų su anglų kariuomene. Sakoma, kad Italija kurstanti arabus prieš anglus už tai, kad Anglija daug kenkusi Italams kare su abisinais. Bet reikia manyti, kad ir patys arabai pradėda jau pabusti, ryžtasi numesti europiečių jungą.

Aštuntame ir devintame amžiuje arabai turėjo galingą savo valstybę, nors ji ir nebuvo visiškai vieninga. Tais laikais arabai turėjo nukariavę visą vakarų Aziją, buvo pasiekę net Indiją, buvo nukariavę Šiaurinę Afriką, o iš čia buvo pasiekę Ispaniją ir net Francuzijon buvo išiveržę. Tuometinė arabų valstybė su sostine Babilonu

buvo labiausiai civiliziuota visame pasaulyje. Dabartiniai mokslai: geometrika, medicina, filosofija, logika ir astronomija yra daug pasiskolinę iš arabų mokslo. Ilgamuiiui botgi arabų galybė šmė smukti. Valstybė subyrėjo į daugelį smulkių valstybių, kurios pradėjo tarpusavio kovas dėl pirmenybės.

Pagaliau 16-tojo amžiaus pradžioje kaimyninė Turkija paėmė savo valdžios didelę dalį Arabijos pusiasalio. Nuo to laiko arabų gyvenimą pasidarė labai menkas.

Po karo buvo atimtos iš Turkijos arabiškos žemės. Atimtosios žemės pavesta valdyti Anglijai ir Francuzijai. Ir taip: Anglija valdo Palestiną, o ligi 1932 metų valdė ir Iraką arba Mesopotamiją. Francuzija valdė Siriją ir Libaną.

Tiesą sakant, ne visa Arabija yra europiečių pavergta. Europiečių rankose yra tik šiaurinė Arabijos pusiasalio dalis, o pietinėj, rytinėj, vakarinėj ir vidurio Arabijoje yra keliatais daugiau ar mažiau nepriklausomų valstybių.

Pažymėtina tačiau, kad bemaž visa Arabija yra Anglijos įtakoje, kuri jau prieš karą pradėjo tenai skverbtis. Todėl ir visų arabiškų valstybių nepriklausomybė atrodo labai menka. Juo blogiau, kad tų valstybių valdovai duodasi europiečių paperkami.

Arabų judėjimą remia Turkija, kurios gyventojai yra taip pat Mahometo tikybos.

Taigi ir dabartinės kovos Palestinoje yra greičiausia išraška bendro tautinio arabų judėjimo, siekiančio nepriklausomo gyvenimo.

Šmėkla

Vokietijos prekybos atstovai Kaune
Vokietijos vyriausybė rengiasi Kaune paskirti savo prekybos atstovybę, kadangi paskutinio laiku plečiasi prekybos santykiai.

Kas «Aido» neskaityto, gyvena tamsybėje

Kur tik būsi, neužmiršk «Aido»

Jis parduodamas:

S. Paulo

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo: Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retire: Vaistinė «José Paulino» — rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintro; Vila Anastazijoj: Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėj — rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėi — rua Voluntarios da Patria, 59; Mokoje — kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» | rua da Catumby, 4; «Vilnius» s'gos centre — Praça Tiradentes 64 ir Patro Jonušio dirbtuvėje — rua Bella 106.

Santos.

S.P.R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam mors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur parduavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampelio tonelieka, kur nebūtų Aido.

**Dantų gydytoja
Dr. B. Levin**

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua José Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Priubuvėja
(Akuserè)

Marietta Passerini

Akuserija ir vaistai po oda (injekcijos)

Rua Silva Pinto, 259 Tel. 5-3584 - S. Paulo — Bom Retiro

Siūvykla Lietuva

Kazio Žebrausko

Siūvami rūbai pagal naujausios mados, didelis medžiagu pasirinkimas darbas atliekamas pigiai ir gerai. Savo tautiečiams darome didelę nuolaidą. Kainos nuo 80 — iki 150\$000 už padirbimą.

Rua General Osorio, 161

Skaitydamas

Aidą
Zinosi
Viską

Instituto Šimonis

Moterų Salonas

Plaukų kirpimas, garbiniavimas, masažai, manikiūras ir plaukų dažymas. Permanente nuo 15\$. Darbas atliekamas gerų specialistų sąžiningai ir pigiomis kainomis. Poniai ir panelės, palaikydamos savo grožį, kreipkitės tik į Povilo Šimonio Instituta, rua das Palmeiras 215 Largo das Perdizes Tel. 5-4511

Siūvykla
A. BAGDONO

RUA da MOÓCA, 534 b

Priima vyriškių rūbų užsakymus ir atlieka darba pagal naujausias madas iš vietinės, ir užsieninės medžiagos. Darbas garantuotas ir skubus. Kainos priemonamos. Užsisakę rūbus Bagdono siūvykloje, tikrai būsite patenkinti.

SIUVYKLA ESTAN

Siūvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už prienamąsias kainas ir atsako už darba. Ten pat randasi didelis patogumas tiems kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galina pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siūvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikaus išdirbinio ir moderniškiausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltams ir kostumams.

Rua da Conceição, 79 a. Prieš Luz stotį.

Skaitydamas
Aidą
Zinosi
Viską

Rio de Janeiro lietuviams

Rio de Janeiro lietuviams gali nusipirkti laikraštį «AIDAS» pavieniais numeriais ir užsiprenumeruoti restorane — kavinėje «Vilnius», rua da Catumby, 4 ir rua Bella, 106.

— Rio de Janeiro.

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius prima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUADA GRAÇA, 69 TEL. 5-1451 S. PAULO

Kadernetos

Jau reikia išsinti kadernetos, kaip «Carteira de Identidade» „Carteira Profissional“, kreipkitės į šio laikraščio redakciją. Be to, rasome prašymus, darome vertimus ir kitokius reikalingus dokumentus paruošiam greičiai ir daug pigiau negu kitur.

Rua da Moóca, 424 S. Paulo.

Uz 60\$000

į mėnesį Tamsta gali įsigyti žemės sklypą ir statybos medžiaga uosaviems namams pasistatyti, Vieta — ALTO DA PENHA — oileje gražiausių São Paulo apylinkių ir turi didžiausią ateitį. Susisiekimas reguliuojamas Bonda, Autobusu bei Traukiniais. Platesnes informacijas teikia: Agencia — Praça da Penha, 13 (Bonda Penha galutinėj sustojimo vietoj) arba Centraliniam Biure CO-OPERAÇÃO IMMOBILIARIA e FINANZEIRA, (C. I. F.) Rua Benjamin Constant, 7-A 3.º and. sal 19/20.

LABORATORIJĄ
MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS
 (Nugarakaulio smegenų slėpimo ir išmatų)
 Tikras ir geras.
Dr. M. KANDIA R. A. KOGANO
 Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.
 Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo
 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai
 ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINĖ
"José Paulino"
R. J. A. OSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307
 (BOM RETIRO)
 Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga
 pigiausiomis kainomis.
 Su pagarba Provizorius **A. RUMMEL**
 Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff
 (Maskvos universiteto)
 su didele praktika Europoj ir Brazilijoj.
Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, slėpimo ir
 išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak.
 Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.
 Konsultorija ir gyvenamoji vieta
 Rua Ypiranga, 193, app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS
A. JAZARA SNEGE
 (Maskvos gydytojas 1914 m.)
 Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas
 Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
 Ladeira Porto Geral, 12, salė 4 ir 5, (kampas rua Boa
 Vista ir 25 de Março).
 Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. telefonas 2-5068

Dr. S. Meitin
 Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų
Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų
specialistas. Gonoreja - Sifilis.
 Gydymas kalnų saule.
 Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
 Susikalbama lietuviškai.
 Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas.
 Tel. 4-1705.

Vaistinė Passerini
 Provizoriaus
Carlos Passerini
 Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patar-
 naujame ir nakti.
 Rua Dr. Silva Pinto, 263 (Bom Retiro)
 Telefone 5-3584, S. PAULO

Pirmoji Lietuviška
Spaustuvė
 Atlieka visokius spaudos darbus
 įvairiomis kalbomis.
Rua da Moóca, 424
São Paulo

PRISIEKUSIS VERTEJAS
MIGUEL OCOUGNE
Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393
S. PAULO
 Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip
 antai: ehamaadas, naturalizacijos, carta de identidade ir kitus
 dokumentus.
KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN
ADVOKATAS
 (Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)
 Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas
 ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai
 reikalai.
 Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
 Telef. 2-1629
 Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak.
KALBA LIETUVIŠKAI

Daktaras A. M. Kandia
 Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v
 Analizė ligoniams nemokama
 Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.
 Tel. 4-0218.
 Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. Brisolla
ADVOKATAS
 Veda Civilines, Prekybines, Kriminalines ir kitokias
 bylas. Atstovauja teismuose ir kitose valdžios įstaigose.
 Suteikia įvairius juridinius patarimus. Raštinė: Rua
 Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė - 25. Telefonai:
 2-6639 ir 5-2091

D-ras Povilas Licciardi
 Santa Casa gydytojas -- operatorius
Medicina ir chirurgija suaugusiems ir vaikams
 Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių
 ligų Gydoma be operacijų.
SPECIALYBĖ: MOTERŲ LIGOS
 Taip pat sifilis ir venerinės ligos. Priėmimo valandos
 nuo 14 iki 20 v. Vyksta pašauktas į namus
 kiekvienu momentu. **DIENA ir NAKTI.**
Priėmimo vieta: rua Silva Pinto, 444
 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. - São Paulo.

Už skėbimus Redak-
cija neima atsa-
komybės

DULR JUS IŠGARSINS
 Per Draugiją Uz-
 sienio Lietuviams
 Remti galite pasiskelbti visą
 pasaulio lietuvių spaudoje.
 Dėl Sąlygų kreipkis į **DULR**
 Nepriklausomybės Aikštė 3,
KAUNAS, LITHUANIA

«Lietuvių Aidas Brazilijoj»
 metams kaštuoja 12\$. Pinigus
 siųsti įvertintam laiške.
 «L. A. Br.» rua da
 Moóca, 424.

Laisvoji Mintis
 Laisvamanių Eitinės Kultūros
 Draugijos Organas, mėnesi-
 nis žurnalas, kovoja su prie-
 tarais, prekyba dangumi, už
 šviesesnę, teisingesnę dabartį
 ir ateitį. Metinė prenumerata
 užsieny vienas doleris. Adre-
 sas: Kaunas - Šanėiai, Vy-
 tarto g. 52.
 Lithuania -- Europa.

DANTU GYDYTOJAS
JOSÉ LEVKOVICH
 R. Silva Pinto 264 (ant. 46) B. Re
 Atsižvelgdamas į sunkų laiką
 autarė sumažinti kainas už dantų
 gydymą ant pusės kainos, kaip
 antai: ištraukti dantį be skaus-
 mo 5\$000; plomba cidabro
 purceleno 8\$000;
 Kalbama lietuviškai, rusiškai
 ir lenkiškai.

Vokiečių fotografijų
 įstaiga
"BERNARDO"
 Įsteigta 1890 metais
 Atlieka įvairius darbus
 fotografijų srity. Specialybė
 padidėjimui, o taip pat su
 dažais.
 Darbas greitas, sąžini-
 gas ir pigus. Vyksta į na-
 mus fotografijų reikalais.
 Daro iš fotografijų naujas.
Arthur Schmidt
 Rua São Caetano, 111
 (senas nr. 103) S. PAULO
 Telephone 4-5576

FOTOGRAFAS IS
KAUNO
GILUC
 savo menišku darbu da-
 c moderniškas visokių rūšių fo-
 tografijas iš geriausios užsieni-
 nės medžiagos papiginta kain-
 Be to, europiečiams daroma
 nuolaida.
 Adresas: Rua José Paulino 118a
 Bom Retiro

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Moterys apkūlė „Lietuvio“ redaktorių

Spalių 18 d. „Lietuviškuose namuose“ buvo Vilties s-gos susirinkimas. Susirinkime buvo labai įkaitusi atmosfera ir daugumas narių, kurie dar mano Viltį pastatyti ant kojų, labai įštrido ant didžiausių tos sąjungos kenkėjų, Lietuvos red. S. Vancevičiaus ir vargoninko Stankūno. Nutarus tuos du tipelius iš Vilties išvyti vargoninkas greit apleido susirinkimą, o Vancevičius pasilikė ir bandė kelti triukšmą. Moterys buvusios susirinkime taip įštrido ant Vancevičiaus dėl jo triukšmavimo, kad ėmė jį apausavo gerokai.

Dabar visas Bom Retiras juokiasi, kaip „Liet.“ red. Vancevičių vėjo moterys. Mat, su moterimis į pirtį neik.

Stasys

Nori išdraskyti Lietuvų Aero Klubą

Atvykęs į S. Paulo S. Jurevičius, griebėsi organizuoti Brazilijos Lietuvų Aero klubą. Pirmuose šio darbo žingsniuose Jurevičius pasirodė nepalenkiamas jokių vėjų ir visur pabrėžė, kad jis eina noris būti su kolonija, o ne su svieto perejuonais, kurie sėdi „Lietuviškuose namuose“. Jurevičius kalbėjo dar daugiau, apie ką teks išsitariti vėliau, dabar verta pažinti jį, kaip jis dirba grovimo darbe Brazilijos Lietuvų Aero Klube. Jis veda derybas su „Lietuvių s-gos“ vadais ir planuoja aero klubą sujungti su koku ten esamu „Lietuviškuose namuose“ klubu.

Jurevičius lenkdamas savo nugarą link „Liet. namų“, nori taip pat palenkti ir klubą. Ar jam pasiseks tai padaryti, nežinia, bet nariai turi apsižiūrėti, kad jis „neparduotų“ Aero Klubo „Lietuviškiems namams“.

Klubo narys

Lins apylinkės lietuviai

Prie Lins miestuko, S. Paulo estade, yra keletas fazendų, kuriose dirba apie 10 lietuvių šeimynų ir jau šioje apylinkėje gyvena po kelis metus. Pavienių lietuvių yra daugiau, bet jie padirbėję vienoje vietoje, eina į kitą ieškodami geresnių darbo sąlygų ir didesnio uždarbio.

Šios apylinkės fazendų darbininkam mokėstis yra tokis: apdirbimas 1900 kavos medelių 1936-37 metais nustatyta 370\$-400\$; dieniniais darbininkai gauna 5\$-6\$; už kavos maišo (110 klgr.) priskynimą moka 2\$-2\$500.

Atlyginimas neblogas ir čia galima būtų gyventi, bet kaip lietuvių mažai, tai gyvenimas tarp svetimtųjų svetimas. O ypač bloga su vaikais, kuriuos reikia leisti į mokyklą, o mokyklos nėra. Dėl to lietuviai mano apieisti šią vietą išdirbę šiuos metus. Vieni jų važiuoti žada į didesnius miestus, kiti žada įsigyti žemes ir pradėti ūkininkauti savarankiskai.

Eglaitė

Bom Retiro mokyklos tėvų komiteto posėdis

Spalių 15 d. Bom Retiro mokyklos Tėvų k-tas turėjo savo posėdį, kuriame buvo daroma pereito mokyklos vakaro apskaita. Pasirodo, kad vakarėlis davė virš 120\$ pelno ir tie visi pinigai iš mokyklos pagerinimo reikalams.

Kiti klausimai, kurie liečia mokyklą, nutarta apsvarstyti visuotiname tėvų susirinkime, kuris įvyks spalio 24 d.

B. J. Jonelis

Vilniaus dienos paminėjimas

Spalių 10 d. Mokos mokykloje dainininkai (? — red.) minėjo Vilniaus dieną. Kadangi tas minėjimas buvo tik choristų, o ne bendrai kolonijos, tai apart choristų niekas ir nedalyvavo, neskaitant Remenčiaus ir dar poros pašalinių asmenų.

Konsulato sekretorius Remenčius choristams pasakė prakalbėję, o choristai padainavo kelias daineles. Tiesa, kalbėjo dar Vancevičius, bet tai buvo daugiau komediška kalba, o ne Vilniaus minėjimui. Remenčius irgi nieko negalėjo pasakyti, nes per savo kalbą buvo labai užimtas — viena ranka kažko kišeniuje ieškojo, o kita kažinko užantyje graibėsi.

Tai taip paminėjimas ir praėjo. Įdomu, kodėl „Liet. namai“ neruošė Vilniaus dienos paminėjimo? Bet greičiausia, kad jie buvo užsiėmę „tautiskosios“ tuštiniu.

Patriotas

Bom Retiro mokyklos tėvų susirinkimas

Spalių mėn. 24 d. (šeštadienį) šaukiamas visuotinis Bom Retiro (Vysk. Valančiaus v.) mokyklos tėvų susirinkimas svarstyti svarbius mokyklos reikalus. Visi tėvai privalo dalyvauti būtina. Susirinkimas įvyks 7½ val. vak. mokyklos patalpoje, rua Bandeirantes, 92.

Tėvų Komitetas

Lietuviai pas latvius dirba

Netoli Monte Mór miestelio vienas latvis turi didelį ūkį, kur be kitų, dirba visa „turma“ ir lietuvių darbininkų, kaip „kamaradai“. Darbas sunkus, atlyginimas mažas, o ir maistas labai prastas. Ūkininkas maisto nors turi gero, bet darbininkus peni

kuo prasčiausiai. Nuo pasenusio maisto darbininkai dažnai suserga.

Spalių 18 d., išleidžiant darbininkus darban, šeimininkė juos pripenėjo supūvusiu maistu. Tokio maisto privalę darbininkai visi susirgo, vos į aną pasaulį nenuėjo. Tačiau darbdavis į tai visai nekreipia dėmesio. Dėl blogų darbo sąlygų ir prasto maisto, keli darbininkai norėjo išeiti ir pareikalavo mokėscio. Bet darbdavis atsisakė mokėti ir tik su policijos pagalba darbininkai atsikėmė savo uždarbį ir išėjo. O kiti pasiliko.

Tas latvis yra labai gudrus; kad geresni darbininkai būtų, daugiau dirbtų ir mažiau reikalautų, nepagaili jiems pingos. O tada darbininkai plėšia iš paskutinio. Keli lietuviai darbininkai čia yra tapę tikrais pingos vergais ir prisiryšę prie savo pono. Jie visai nepagalvoja apie rytojų, kad ateina senatvė, o nieko juodajai dienai neturi padėję, jie nepagalvoja ir apie savo šeimynas paliktas Lietuvoje, kurios laukia iš savo tėvų pagalbos. O tie tėvai vergauja pingai ir nemato išnaudojimo.

Visi lietuviai ypač darbininkai turi susiprasti, turi burtis į Grūdo bendrovę, išsipirkti pajus ir siektis savarankaus gyvenimo ant ūkės. Nes tik tokiuo būdu mes pasiliuosuosime nuo išnaudojimo ir užgarantuosime sau ateitį.

Tikras lietuvis

Paaškinimas apie „šventos Izabėlės“ ašaras

Kartais žmonės padaro didelių dalykų ir gurkšnodami „šventos Izabėlės“ ašaras. Kad taip būna, pasako „Lietuvius“ 42 nr. Jis rašo, kad spalio 9 dienos minėjime Mokos mokykloje, Butrimas su Juodgudžiu prisitraukę „Šv. Izabėlės“ ašarų kėlė triukšmą.

Kadangi apie tai rašo Bakšys, klaidina visuomenę ir provokuoja kažkuriuos asmenius, tai randu reikalą šią dalyką nušviesti plačiau.

Paminėjime triukšmą kėlė kiršintojų instruktorius Bakšys ir Godliauskas, o Butrimas su Juodgudžiu pa-

šnibždomis tik kalbėjosi.

O kas dėl „Izabėlės ašarų“, tai buvo taip: Konsulato sekretorius S. Remenčius, pasivadinęs save inspektorium Bakšys, S. Butrimas ir Juodgudžius užėjo Pilipo karčiamon ir priešnapso diskutavo kaikuriais klausimais, kur buvo paliestas ir Nalivaika. Bakšys pasirodė „Vilniaus Rytėjumi“, išvadino Nalivaiką dizertiru ir išgama. Butrimas su Juodgudžiu, žinoma, gynė Nalivaiką. Ir štai, šitas diskusijas priešė čerkos, Bakšys aprašė „Lietuvius“, bet neparodė, kaip iš tikrųjų buvo. Jis, matyt, dar neišsipagiriųjęs, išvadino Nalivaiką, Juodgudį ir Butrimą išgamomis ir kažkokiais agentais.

Bakšio tokių nesąmonių niekas negali tikėti, nes jis yra didelis provokatorius ir visuomenę kiršintojas. O kad tai yra tiesa, rodo jau ir tas faktas, kad vos tik atvyko į Braziliją ir dėl kokių ten meilės intrigų gavo kulka, nors pats Bakšys yra vedęs ir turi vaikų.

Jeigu pasikalbėjimas buvo tarp keturių žmonių, tai kam Bakšius reikėjo laikraštini įtepti Nalivaiką? Bakšys prieš Nalivaikos neprisilygins visuomeniniu darbu, bet Bakšys jį šmeižia ir koneveikia. Tai labai negražu ir nepadoru, o ypač kad tai daro mokyklos mokytojas.

J. Juodgudis

Lietuvi ūkininką ištiko didelė nelaimė

Barão de Antonina kolonijoje įsigijo sau ūkį ir Leonas Kurlys. Prieš porą mėnesių atvyko į koloniją ir pradėjo darbuotis ūkyje. L. Kurlys žmogus darbštus ir pasiturintis. Abu du su žmona darbavosi ir tikėjosi sukaupti geresnių dienų. Spalių 14 dieną Kurliai bedirbant lauke su žmona, kilo gaisras jo name. Liepsna greitai apėmė visą namą ir visas Kurlio turtais supleskėjo. Ugnyje sudegė 1200\$ grynais pinigais ir daug turto — drabužiai, maistas ir k. Nuostolių padaryta apie 7000\$000.

Geri kolonijos žmonės šiek tiek nelaimės ištiktą lietuvį sušelpė.

Ūkininkas

Spalių 31 d. -- Sestadienį

Legia Lombarda salėje įvyksta L. M. M. R. Ryto rengiamas šeimininis

VAKARAS

Scenoje bus statoma 5 veiksmų drama

„NUODĖMINGAS ANGELAS“

Pasistenkite atvykti anksčiau, nes vaidinimas prasidės lygiai 8 v. v. pabaiga 4 val. vyto.

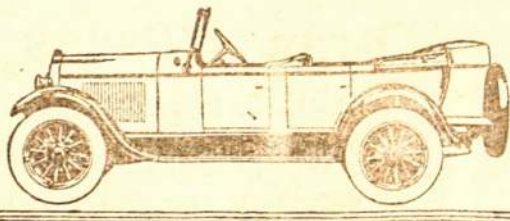
Pakvietimus įsigykite iš anksto pas „Ryto“ narius ir platintojus

RENGĖJAI

DIDZIASIA SOFERIU MOKYKLA

S. PAULO

Autorizuota miesto valdyboj pirmoje eilėje

Geriausia šoferių mokykla visame S. Paulij paruošė šoferius ir išima šoferiams knygutes profesionalams ir mėgėjams. Kainos pigiausios. Mokykla vadovaujama geriausių specialistų instruktorių.

Luiz Cabrera

Rua da Mooca, 376

Tel. 2-9164

S. PAULO

SIUVYKLA BIRSTONAS

Rua Ibiterama Nr. 79

PARQUE VILLA PRUDENTE

Siūvami vyriški ir moteriški rūbai. Darbas Garantuotas. Medžiagos pasirinkimas vietinės ir užsieninės. Gatavas kostimas tik už 135\$000.

PETRAS VIŠNIAUSKAS